

בעקבות האדם הקדמון

למידה רב-תחומית ומשימות חקר במוזיאון הפרה-היסטורי

כתיבה, עיצוב ועריכה: אוראל נאמן

מתכוננים... (בבית הספר)

נצפה יחד בשני פרקים מהסדרה "היה היה", שעוסקים באדם בתקופת הקרו-מניון.

מתחילים

ברוכים הבאים אל גן החיות הלימודי בחיפה.

היום תיקחו חלק בפעילות חקר בה תעשו שימוש באמצעים דיגיטליים ובחושבים שלכם.

הביקור שלכם היום יתמקד במוזיאון הפרה-היסטורי ואנו נלמד יחד על חייו של האדם הניאנדרטלי.

הפעילות בנויה ממספר משימות שקשורות בתחומי דעת שונים וכדי לבצע אותן יהיה עליכם לשתף פעולה ולסייע זה לזה במציאת מידע, בצילום, בתצפית ובכתיבת תשובות.

אז מה אנחנו צריכים כדי להתחיל?

- מחברת וכלי כתיבה.
- מכשיר סלולרי מחובר לאינטרנט (מומלץ שיהיו אוזניות בהישג יד או רמקול נייד).
- מערכת חושים אישית.
- חברים.

מוכנים? נצא לדרך.

אוכלים

• לאדם הקדמון היו שיטות שונות להשגת מזון. הביטו בחלון הראווה הראשון, תארו את התמונה שמולכם:

א. כיצד צדו בני האדם את מזונם?

ב. הביטו בתצוגה – באילו כלים השתמשו בני האדם כדי להשיג מזון? כיצד יצר את הכלים הללו?

מפיקים אש

• בעידן הפליאולית התיכון נמצאו כבר עדויות רבות לשימוש באש.

• שיערו: כיצד הופקה האש בתקופה זו?

• על אילו צרכים של האדם הקדמון ענה השימוש באש?

• כיצד סייע, לדעתכם, השימוש באש להכנת מזון?

הופכים לחקלאים

- לפני 12,000 שנים התחוללה המהפכה החקלאית. בני האדם שהיו ציידים ולקטים החלו לגדל את מזונם.
- תהליך נוסף שהתרחש במקביל הוא ביות בעלי החיים.
- שערך ותארו כיצד שינתה המהפכה החקלאית את עולמו של האדם הקדמון?

משחקים מהעבר

- חייהם של בני האדם בעבר לא היו כל כך משעממים...
מסתבר שגם בתקופות קדומות נהגו בני האדם לשחק במשחקים.

משפחת משחקים קדומים המוכרת לנו גם היום היא משפחת משחקי המנקלה (משחקי הזריעה). בין החוקרים קיים ויכוח לגבי תקופת המצאתו של המשחק, האם הומצא לפני 1300 שנים או יותר?

- קראו על משחק המנקלה [בלינק הבא](#), מה מיוחד במשחק זה? מדוע לדעתכם זהו סוג המשחק ששוחק בתקופות קדומות?

גם אנחנו משחקים מנקלה

- התחלקו לזוגות וקבלו לוחות משחק מהמורה.

לוח המשחק

- שתי שורות של 6 גומות מקבילות משני צדי השורות, גומה גדולה יותר – מנקלה – לאיסוף אבני המשחק.

כללי המשחק הבסיסיים

משחק ל – 2 משתתפים, 24 אבנים לכל משתתף.

מטרה: לצבור כמה שיותר אבנים בגומת המנקלה שלך – הגומה הגדולה משמאל.

התמקמות על-גבי הלוח: כל שחקן מציב את אבניו, בגומות שבצד הלוח שלפניו – גומותיו, 4 אבנים בכל גומה.

תנועה על- גבי הלוח: בכיוון תנועת השעון (מימין לשמאל), המתמודדים נעים בכיוונים מנוגדים.

מהלך המשחק:

השחקן הראשון אוסף את אבני המשחק מתוך אחת מגומותיו, ומתחיל לפזרן, מימין לשמאל, לתוך הגומות הסמוכות, אבן לכל גומה. זוהי פעולת 'הזריעה'. אם השחקן 'מגיע' לגומת המנקלה שלו הוא 'זורע' לתוכה, אבן משחק אחת, אבן זו הגיעה לתחנתה האחרונה.

אם השחקן 'מגיע' לגומת המנקלה של היריב הוא מדלג מעליה, את האבן הוא 'זורע' בגומה הבאה.

סיום המשחק: כאשר שורת הגומות של אחד השחקנים ריקה לחלוטין.

שחקן ששורתו ריקה אינו בהכרח המנצח. השחקן שצבר את המספר הרב ביותר של אבני משחק בגומת המנקלה שלו, הוא המנצח.